

Kinderopvang in Leiden

Op basis van cijfers van het CBS - 2019

Inleiding

Al een aantal jaar brengt het CBS in opdracht van Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO) het gebruik van, en het recht op kinderopvang in verschillende gemeenten in beeld.

De overzichten van het CBS bevatten gegevens over:

- het totaal aantal formele kinderopvanguren,
- het aantal kinderen in formele opvang en
- het aantal huishoudens dat gebruik maakt van formele kinderopvang.

Het gaat bij gebruik van kinderopvang alleen om huishoudens die kinderopvangtoeslag (KOT) ontvangen zoals genoemd in de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wkkip). Kinderopvangtoeslag is een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang en wordt uitgekeerd aan ouders die gebruik maken van formele opvang. De hoogte van de toeslag hangt af van het inkomen en het aantal kinderen dat naar de opvang gaat.

Team Beleidsonderzoek heeft deze CBS-cijfers in opdracht van team Beleid Maatschappelijke ontwikkeling (BMO) bewerkt en opgenomen in onderliggende rapportage over Leiden.

Inhoud

Aantallen kinderopvang (2019)

- totale groep kinderen
- voor kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar

Kinderen in opvang

- aantal kinderen (totaal) in kinderopvang, trend
- aantal kinderen (voor kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar) in kinderopvang, trend
- deelname aan kinderopvang per buurt, 2019
- af- / toename aantal kinderen in kinderopvang, per buurt (2019 t.o.v. 2018)

Uren opvang

- aantal uren kinderopvang (totaal), trend
- aantal uren kinderopvang (voor kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar), trend
- aantal uren kinderopvang per buurt, 2019

Herkomst en inkomen

- aantal kinderen en uren, naar herkomst, 2019
- aantal kinderen en uren, naar herkomst, trend
- aantal uren, naar inkomen, 2019
- aantal uren, naar inkomen, trend

Recht op kinderopvangtoeslag (KOT)

- aantallen huishoudens met recht op KOT, trend
- aantal huishoudens met recht op KOT per wijk, 2019
- aandeel huishoudens met recht op KOT per wijk, 2019

BIJLAGE: Indeling buurten en wijken van Leiden

LET OP: de aantallen die door het CBS geleverd worden, zijn afgerond op 10-tallen. De aantallen zijn dus niet per se de daadwerkelijke aantallen. Hier moet rekening mee worden gehouden.

Aantallen kinderopvang (totaal) 2019

	huishoudens	kinderen	uren
DO kindcentrum	2.710	3.240	2.842.400
DO gastouder	260	330	228.800
BSO kindcentrum	2.460	3.560	1.567.810
BSO gastouder	90	140	55.480
Totaal	4.390	6.580	4.694.490

DO = Dagopvang

BSO = Buitenschoolse opvang

Analyse

In 2019 maken 6.580 Leidse kinderen gebruik van kinderopvang, volgens gegevens van het CBS. Deze kinderen wonen in 4.390 verschillende gezinnen (gemiddeld 1,5 kinderen per gezin). In totaal gaat het om bijna 4,7 miljoen uur kinderopvang. Dat is gemiddeld ruim 710 uur per kind, oftewel gemiddeld bijna 16 uur per kind per week (op basis van 45 weken).

Aantallen kinderopvang (voor kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar) 2019

	kinderen	uren
DO kindcentrum	1.160	1.208.760
DO gastouder	110	90.670
BSO kindcentrum	40	3.330
BSO gastouder	0	0
Totaal	1.200	1.302.760

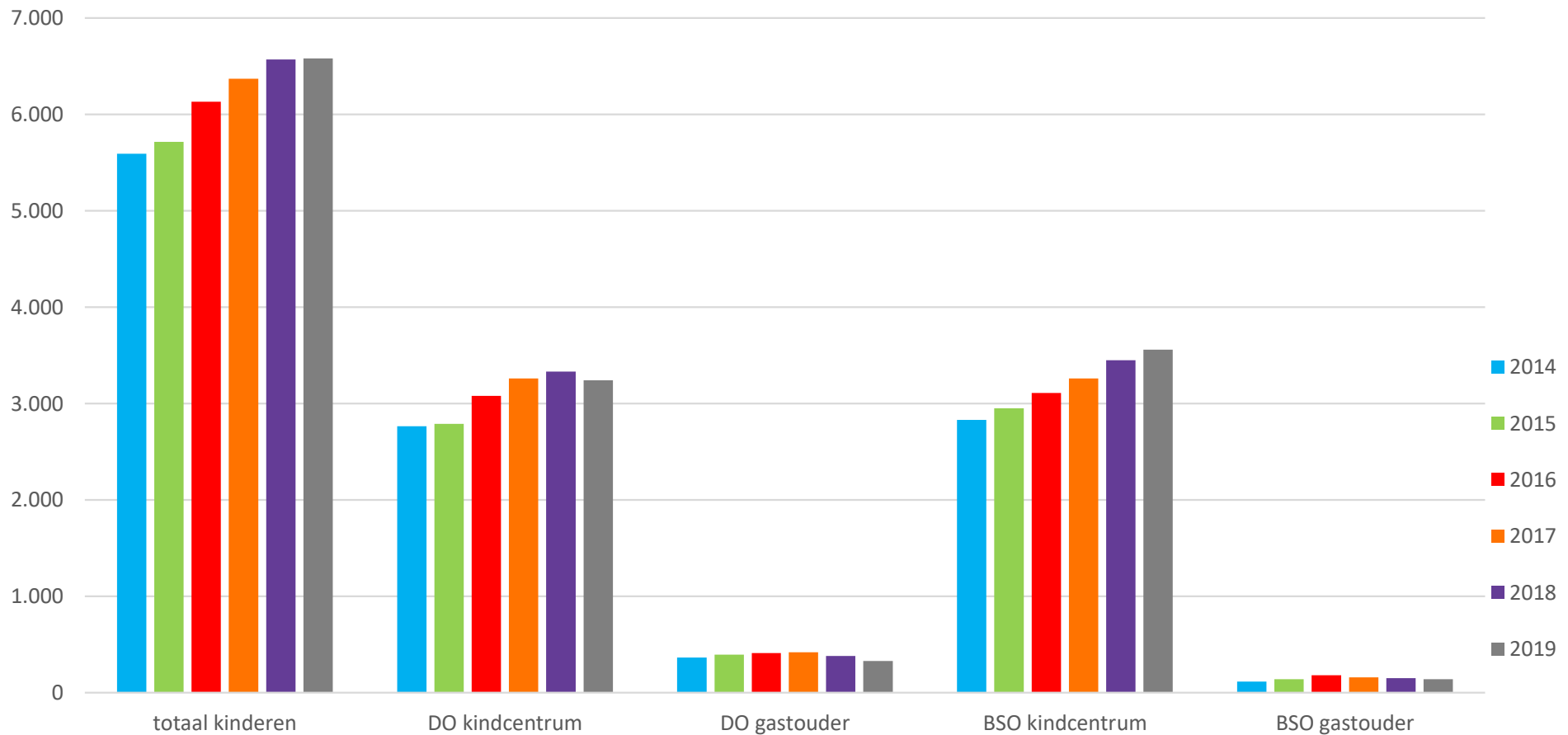
DO = Dagopvang

BSO = Buitenschoolse opvang

Analyse

Van de 6.580 Leidse kinderen die gebruik maken van kinderopvang, zijn 1.200 kinderen (18%) tussen de 2,5 en 4 jaar. Deze kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar krijgen in totaal ruim 1,3 miljoen uur kinderopvang. Dat is gemiddeld ruim 1.090 uur per kind, oftewel gemiddeld ruim 24 uur per kind per week (op basis van 45 weken).

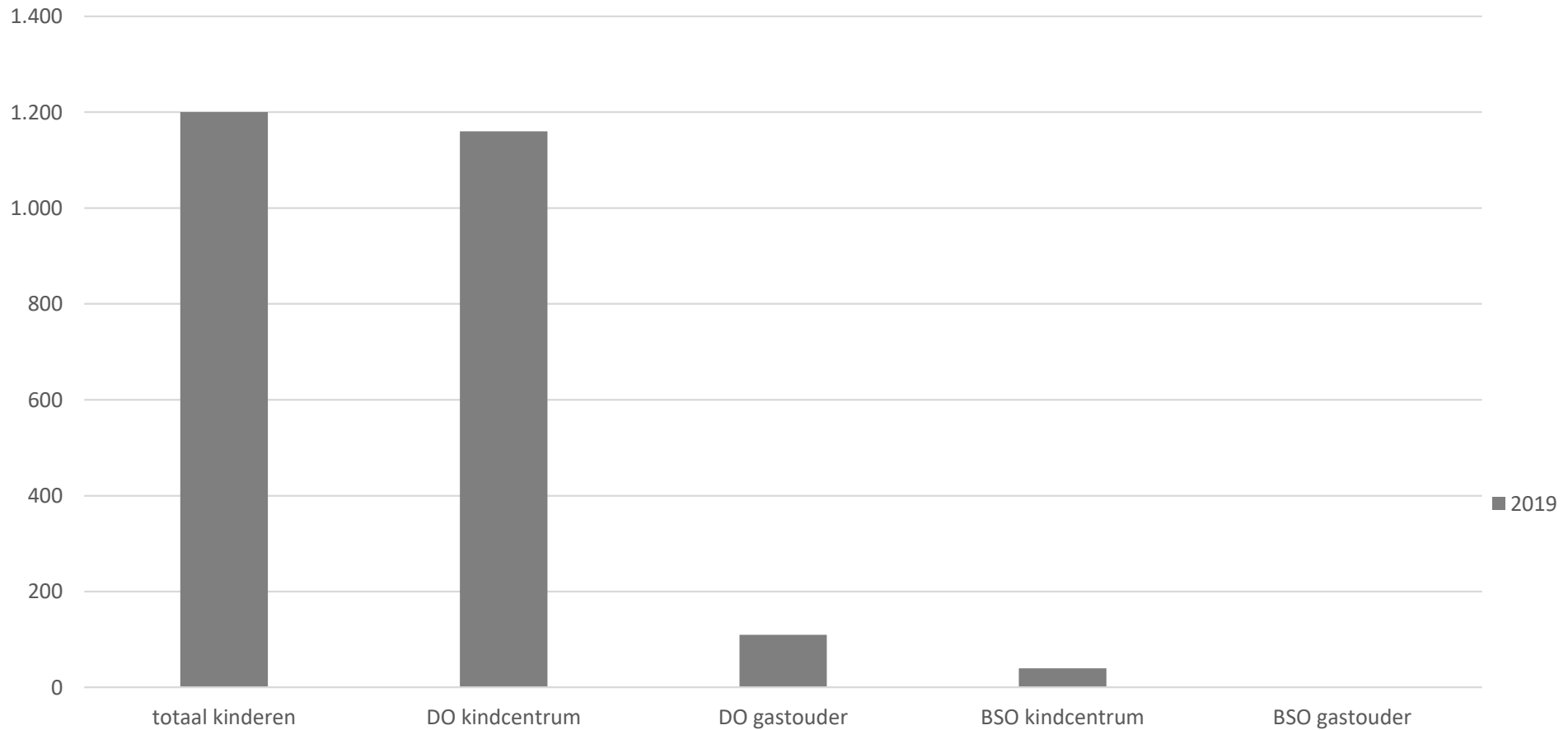
Aantal kinderen (totaal) in kinderopvang - trend

Analyse

In de periode 2014 – 2019 is het aantal kinderen dat gebruik maakt van kinderopvang gestegen. Deze stijging lijkt in 2019 wel af te vlakken. Deze afvlakking kan mogelijk worden verklaard doordat het aantal 0 t/m 12 jarigen in Leiden licht gedaald is (van 14.447 in 2018 naar 14.277 in 2019). De stijging van het aantal kinderen in de kinderopvang zien we voornamelijk bij BO kindcentrum, want bij DO kindcentrum zien we, na een stijging, 2019 voor het eerst een daling. Het gebruik van gastouders lijkt sinds 2016/2017 licht te dalen.

Aantal kinderen (tussen 2,5 en 4 jaar) in kinderopvang - trend

Analyse

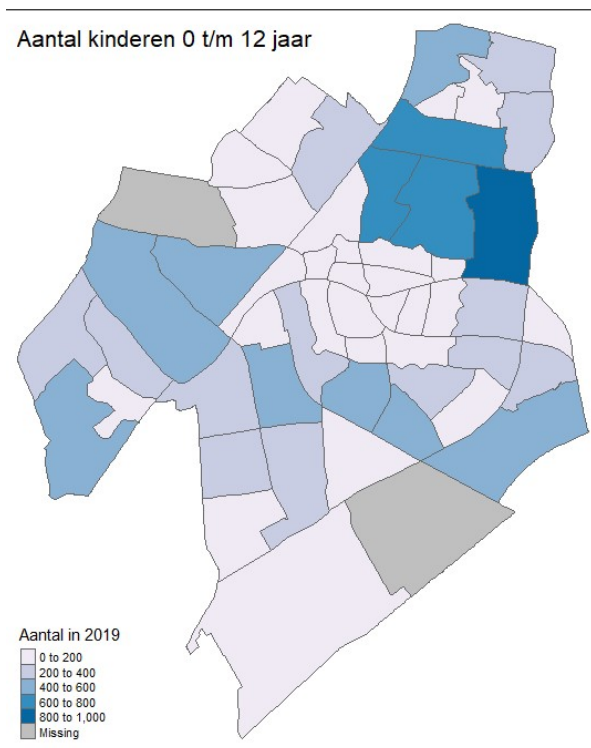
Deze cijfers zijn tot nu toe alleen beschikbaar over 2019, waardoor we nog geen trend kunnen zien. In 2019 maakte veruit de meeste kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar gebruik van een DO kindcentrum. En slechts een klein deel van een DO gastouder.

Deelname aan kinderopvang per buurt (2019)

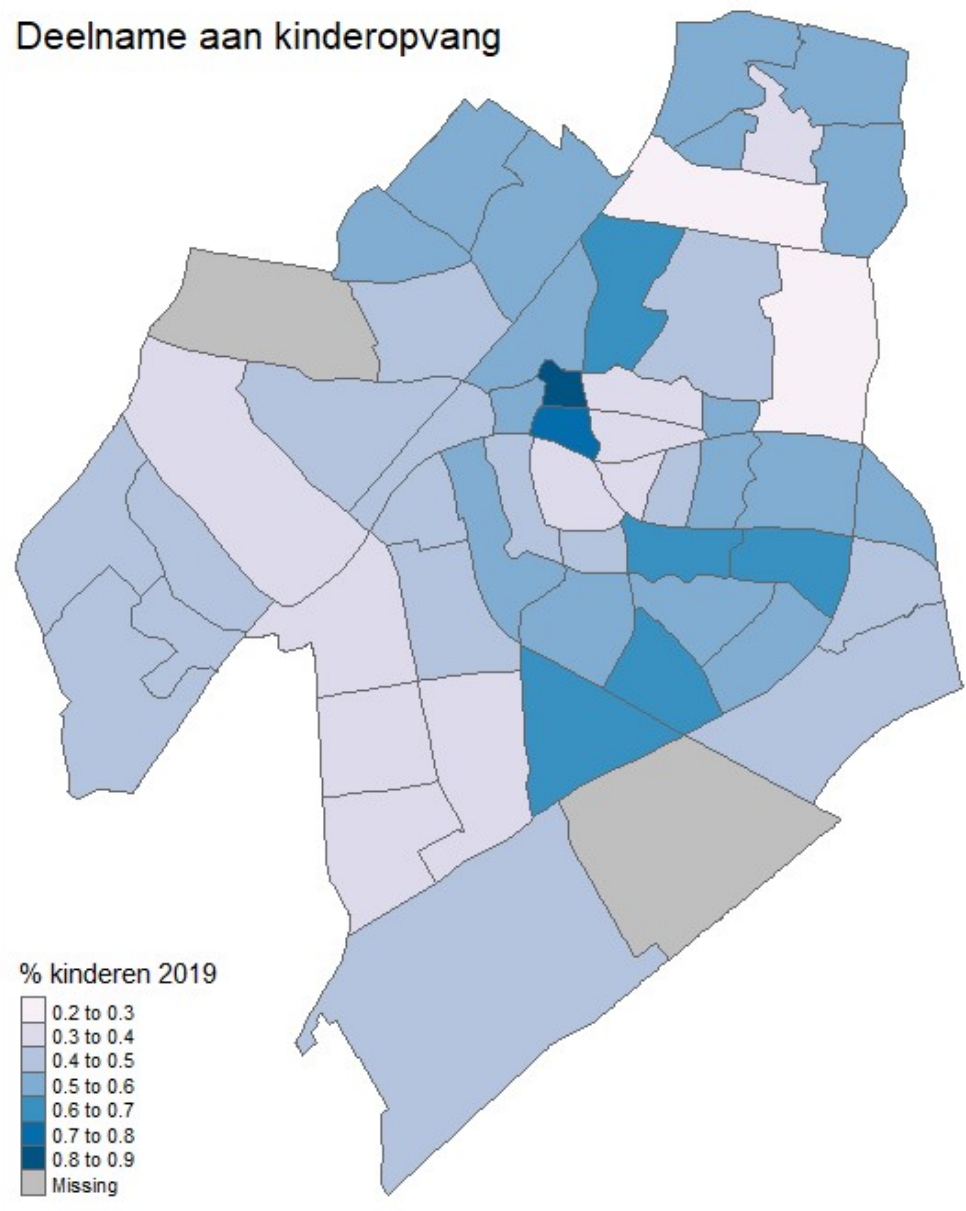
Analyse

In Slaaghwijk (in Merenwijk) en in de buurten in Leiden-Noord wonen de grootste aantallen kinderen van 0 t/m 12 jaar. Van deze buurten is de deelname aan kinderopvang in Groenoord het grootst (67%), maar dit percentage is vergelijkbaar met andere buurten in Leiden (Levendaal-Oost, Rijndijkbuurt, Professorenwijk-West en Cronestein). In Slaaghwijk gaan er relatief weinig kinderen naar de opvang (22%).

Opvallend is dat de percentage deelname aan kinderopvang in heel Leiden het hoogst is in de Molenbuurt (87%) en De camp (77%) (Binnenstad-Noord).

Deelname aan kinderopvang

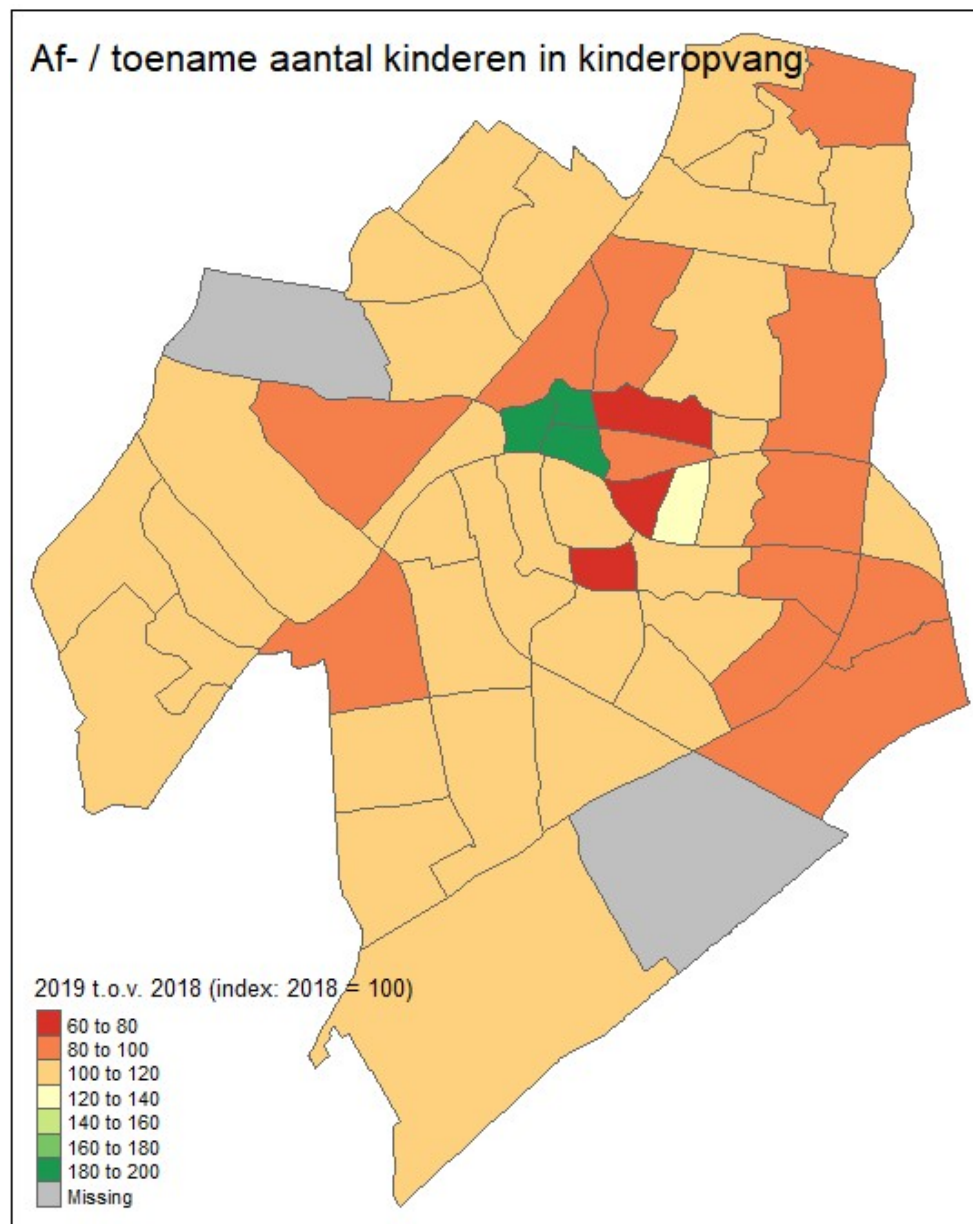

Af- / en toename kinderen in opvang per buurt

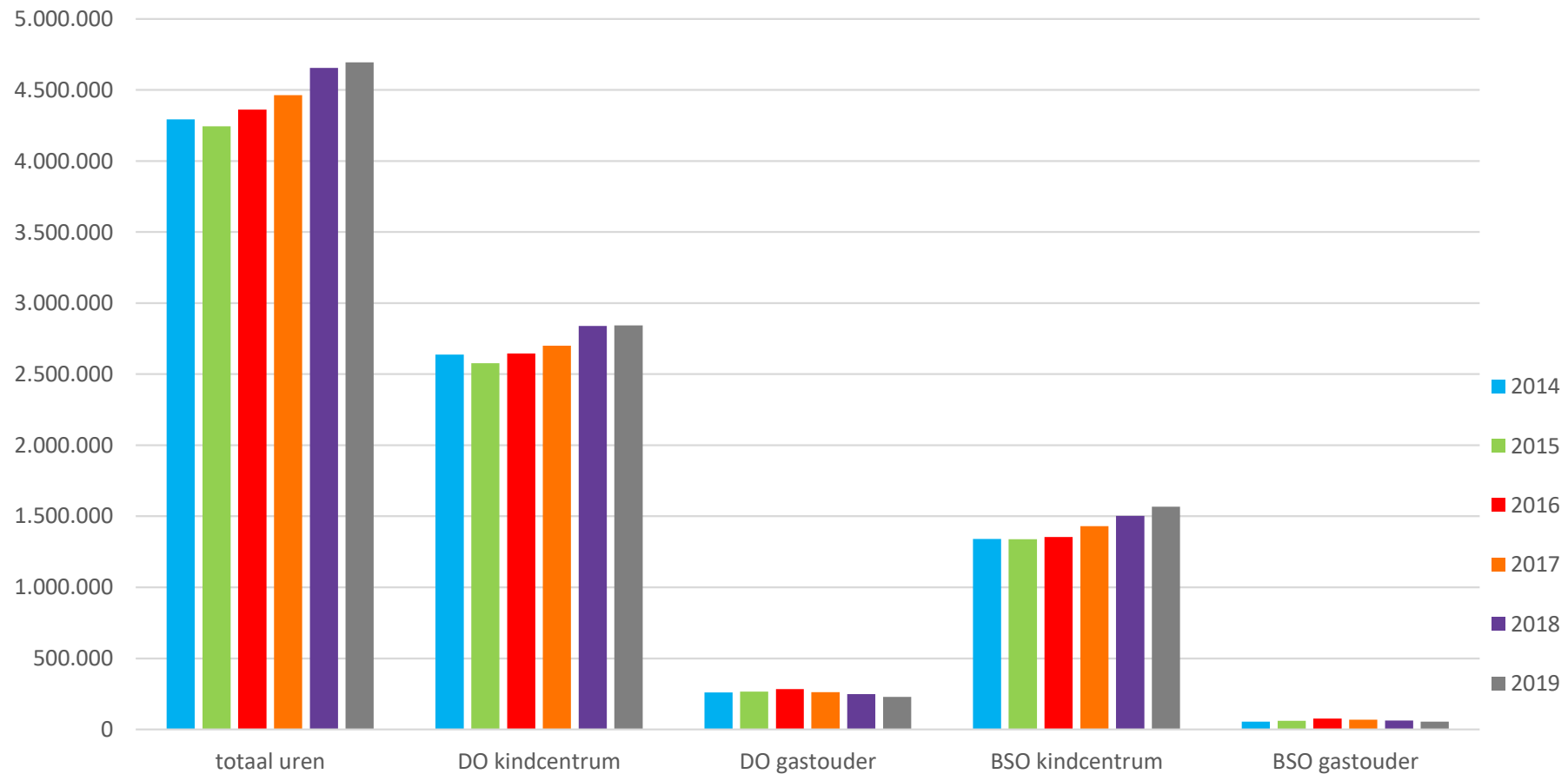
Analyse

In de meeste buurten zien we dat het aantal kinderen dat naar de kinderopvang gaat, gelijk is gebleven ten opzichte van 2018, of is gestegen (licht oranje tot dondergroen). Sterkste stijging zien we in Molenbuurt, De camp en d'Oude Morsch (Binnenstad-Noord), al gaat het hier om kleine aantallen.

Maar we zie in een aantal buurten ook een daling (oranje tot rood) van het aantal kinderen dat naar de kinderopvang gaat. In de buurten Noordvest en Pancras-West van Binnenstad-Noord en Levendaal-West (Binnenstad-Zuid) was deze daling het sterkst. Ook in deze wijken gaat het veelal om kleine aantallen, waardoor er snel een groot procentueel verschil ontstaat.

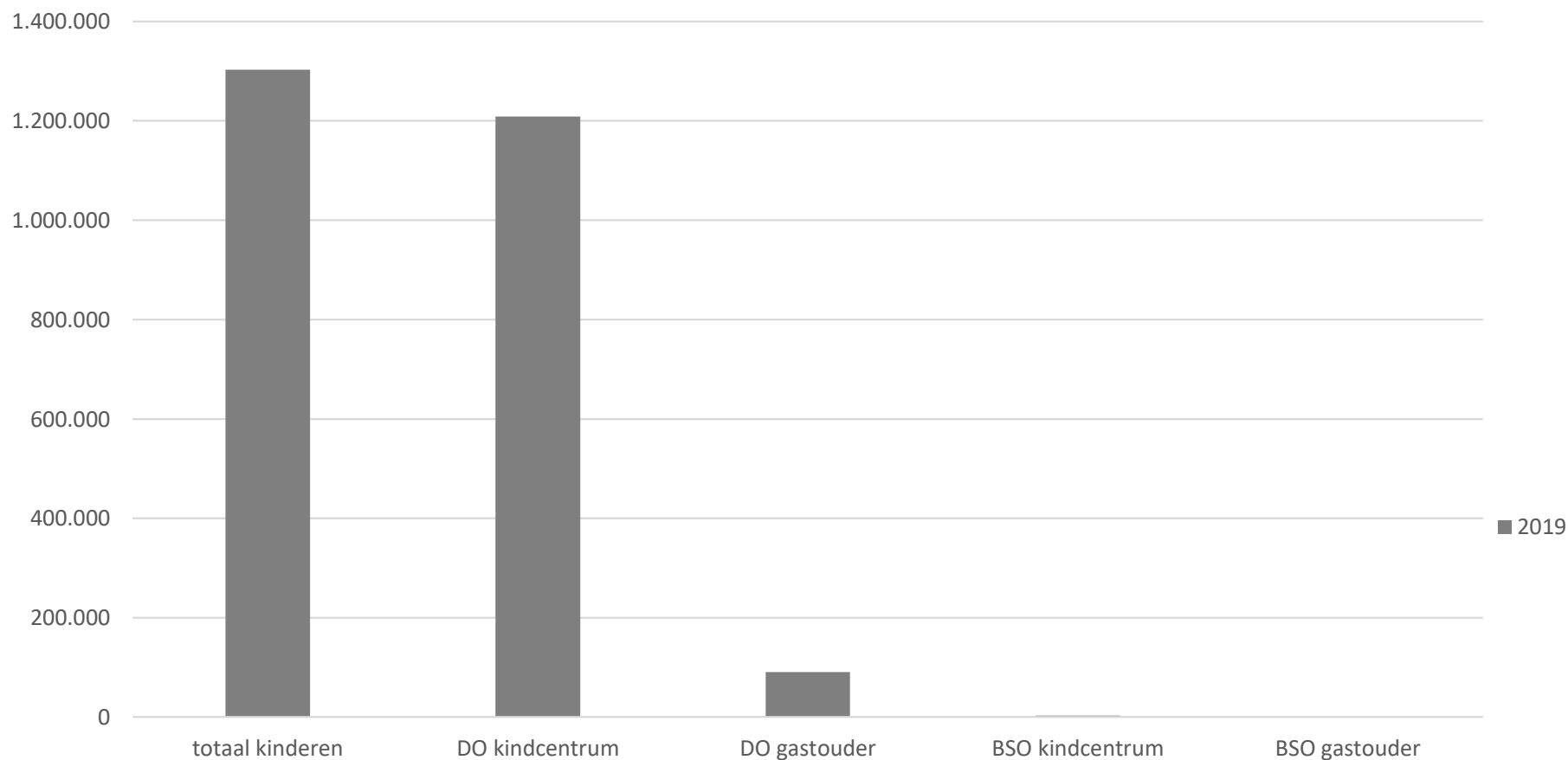
Aantal uren kinderopvang (totaal) - trend

Analyse

Na een kleine afname van het aantal uren in 2015, zien we vanaf 2015 een toename van het aantal uren kinderopvang. De stijging zien we, voornamelijk bij de kindcentra. Het aantal uren kinderopvang bij gastouders is na 2016 ieder jaar licht gedaald. Opvallend is dat DO kindcentra in 2019 minder kinderen opvangt, maar qua aantal uren ongeveer gelijk blijven.

Aantal uren kinderopvang (voor kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar) - trend

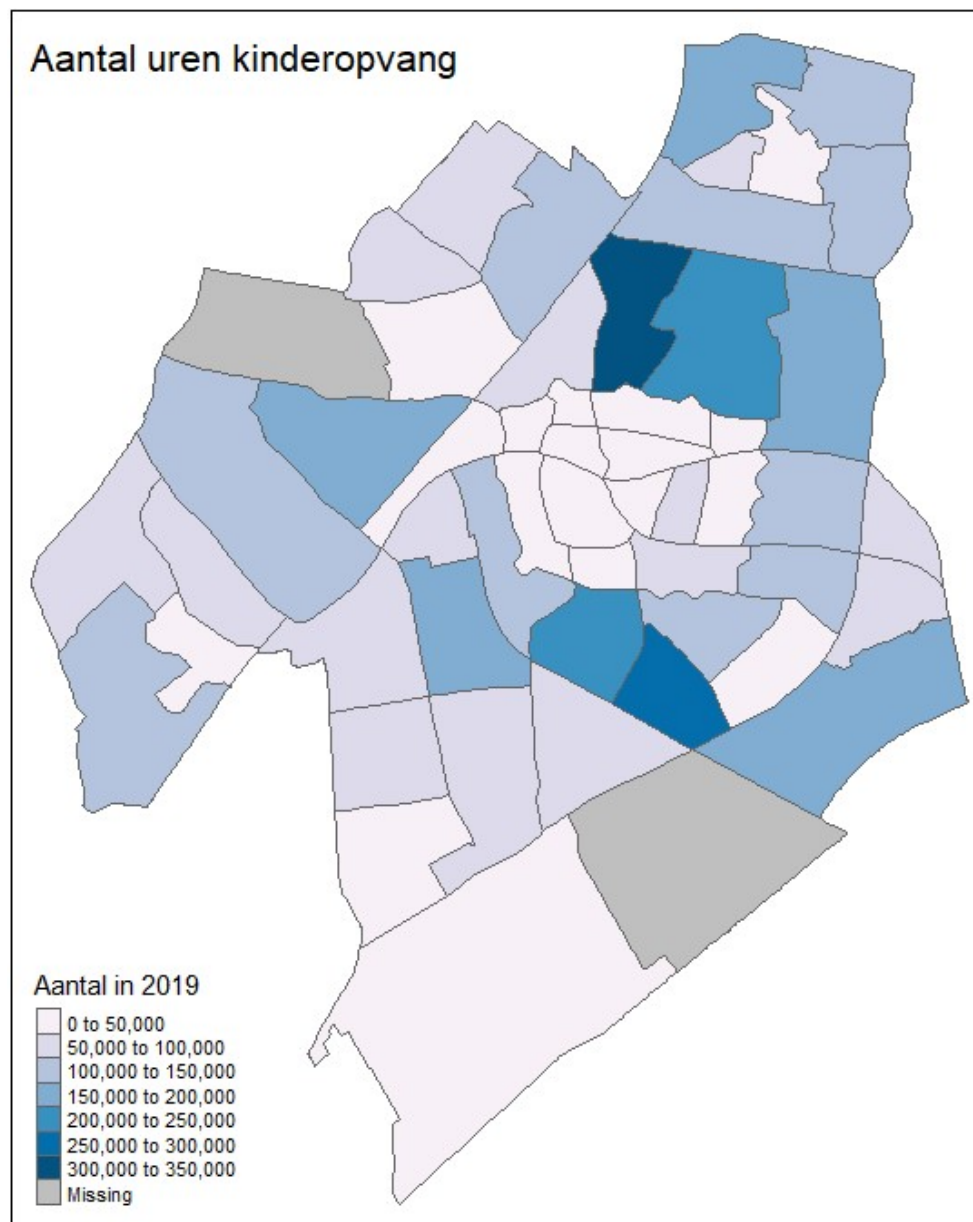
Analyse

Deze cijfers zijn tot nu toe alleen beschikbaar over 2019, waardoor we nog geen trend kunnen zien. Het aantal uren dat kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar in de kinderopvang doorbrengen is in verhouding vergelijkbaar met het aantal kinderen dat naar de kinderopvang ging. In 2019 werden veruit de meeste uren doorgebracht bij een DO kindcentrum.

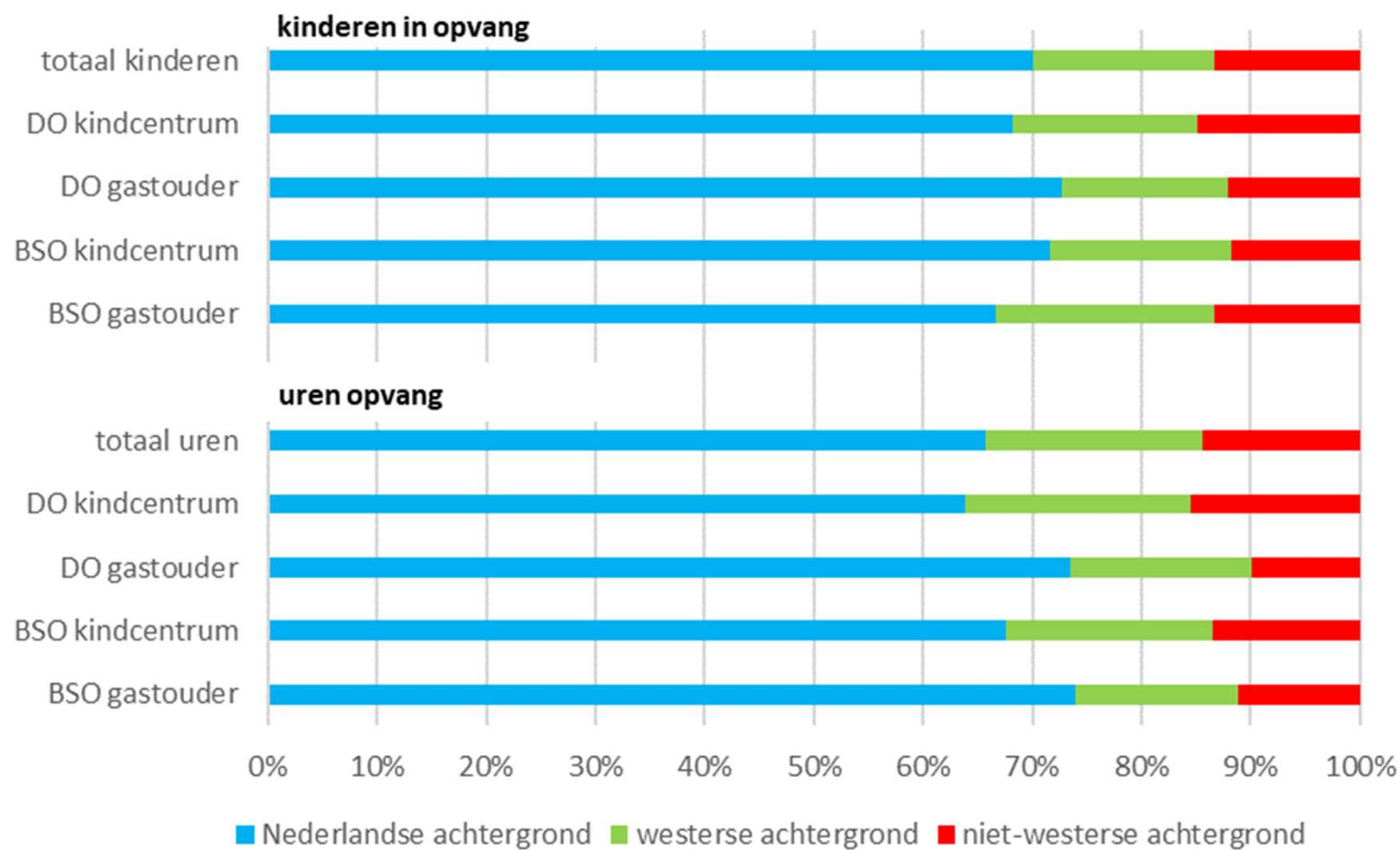
Aantal uren kinderopvang per buurt (2019)

Analyse

De hoogte van het aantal uren kinderopvang per buurt heeft grotendeels te maken met het absolute aantal kinderen dat gebruikt maakt van kinderopvang. In Groenord is het aantal uren kinderopvang het hoogst. Dit is gemiddeld per kind wel minder (807 uur) dan bijvoorbeeld in de Pieterswijk (1.019 uur gemiddeld).

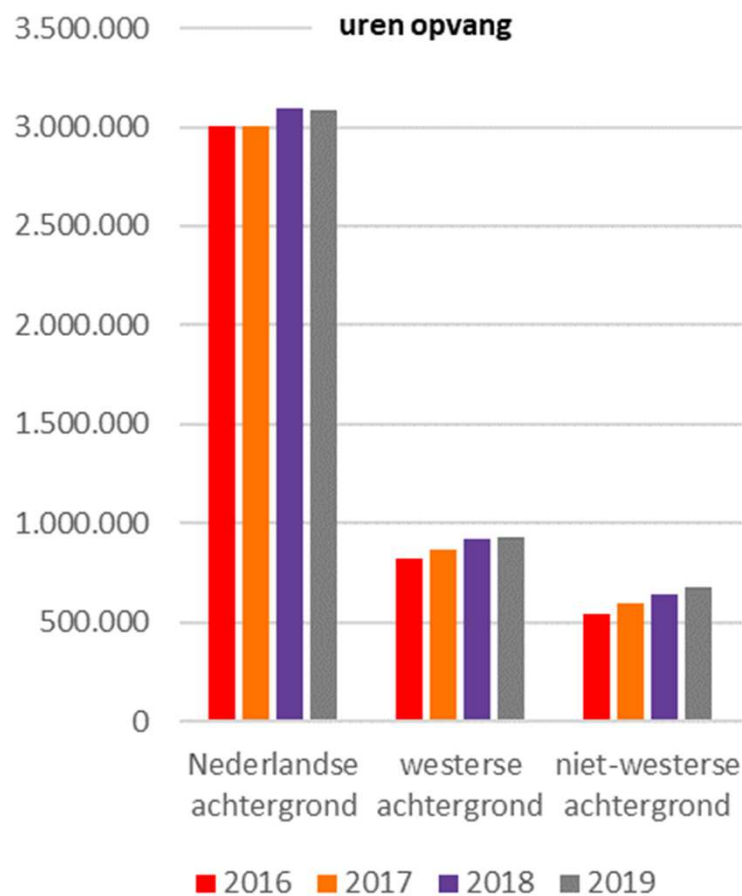
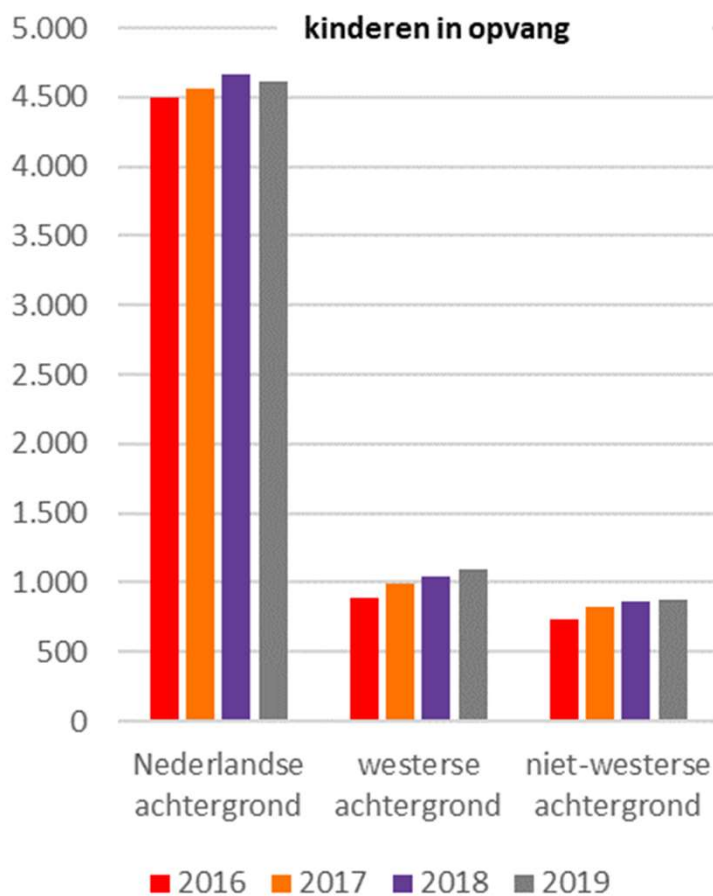
Aantal kinderen en uren - herkomst (2019)

Analyse

Kijken we naar de herkomst van de kinderen, dan zien we dat kinderen met een Nederlandse achtergrond de grootste groep is, onder alle typen kinderopvang. De verhoudingen tussen de herkomstgroepen zijn voor alle typen kinderopvang min of meer gelijk.

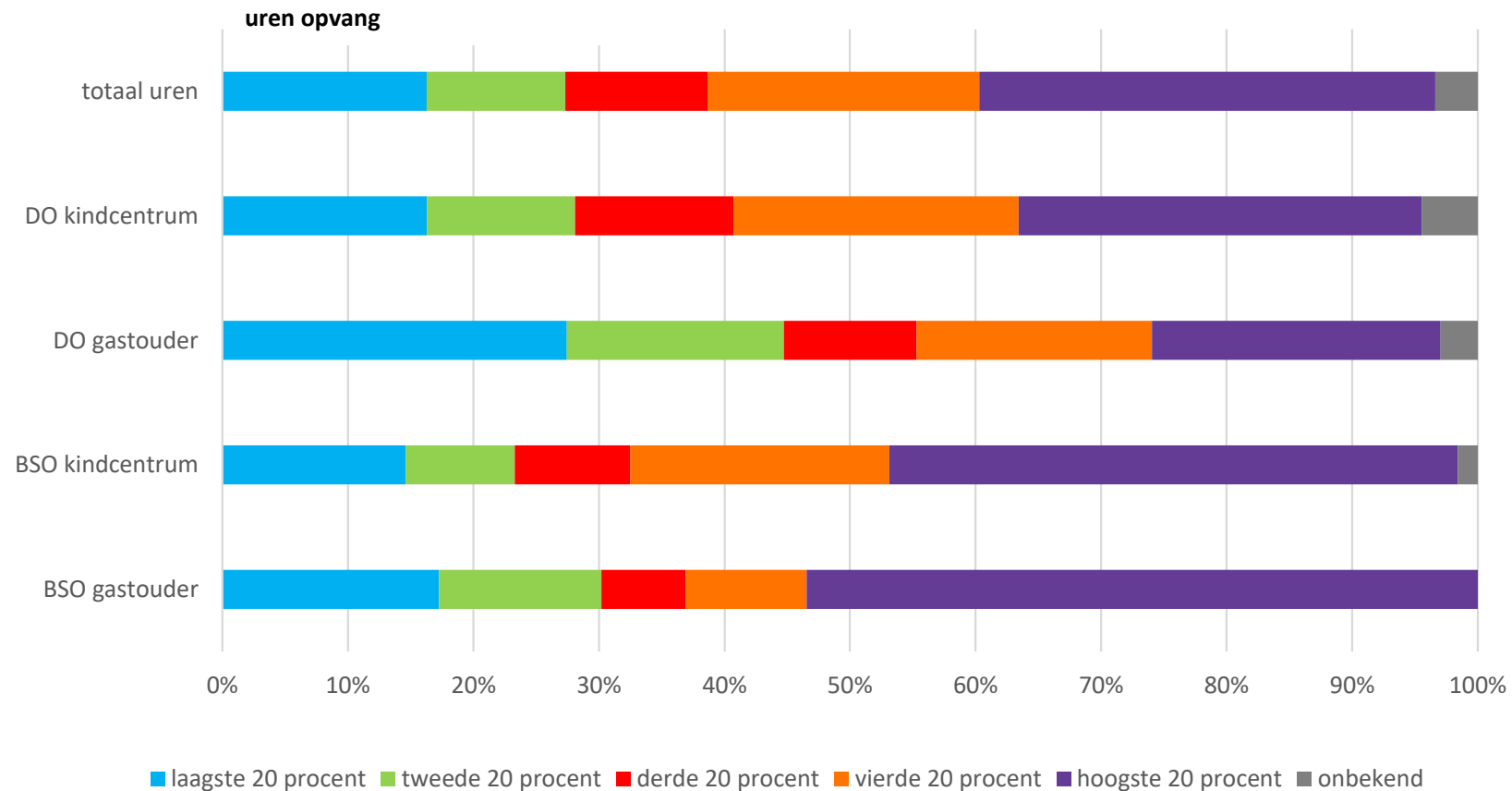
Aantal kinderen en uren - herkomst (trend)

Analyse

De afgelopen jaren is het aantal kinderen dat naar de kinderopvang gaat, toegenomen voor kinderen met een westerse of niet-westerse achtergrond. Voor kinderen met een Nederlandse achtergrond was in 2017 en 2018 ook een stijging te zien, maar is in 2019 een lichte daling te zien. Datzelfde geldt voor het aantal uren kinderopvang.

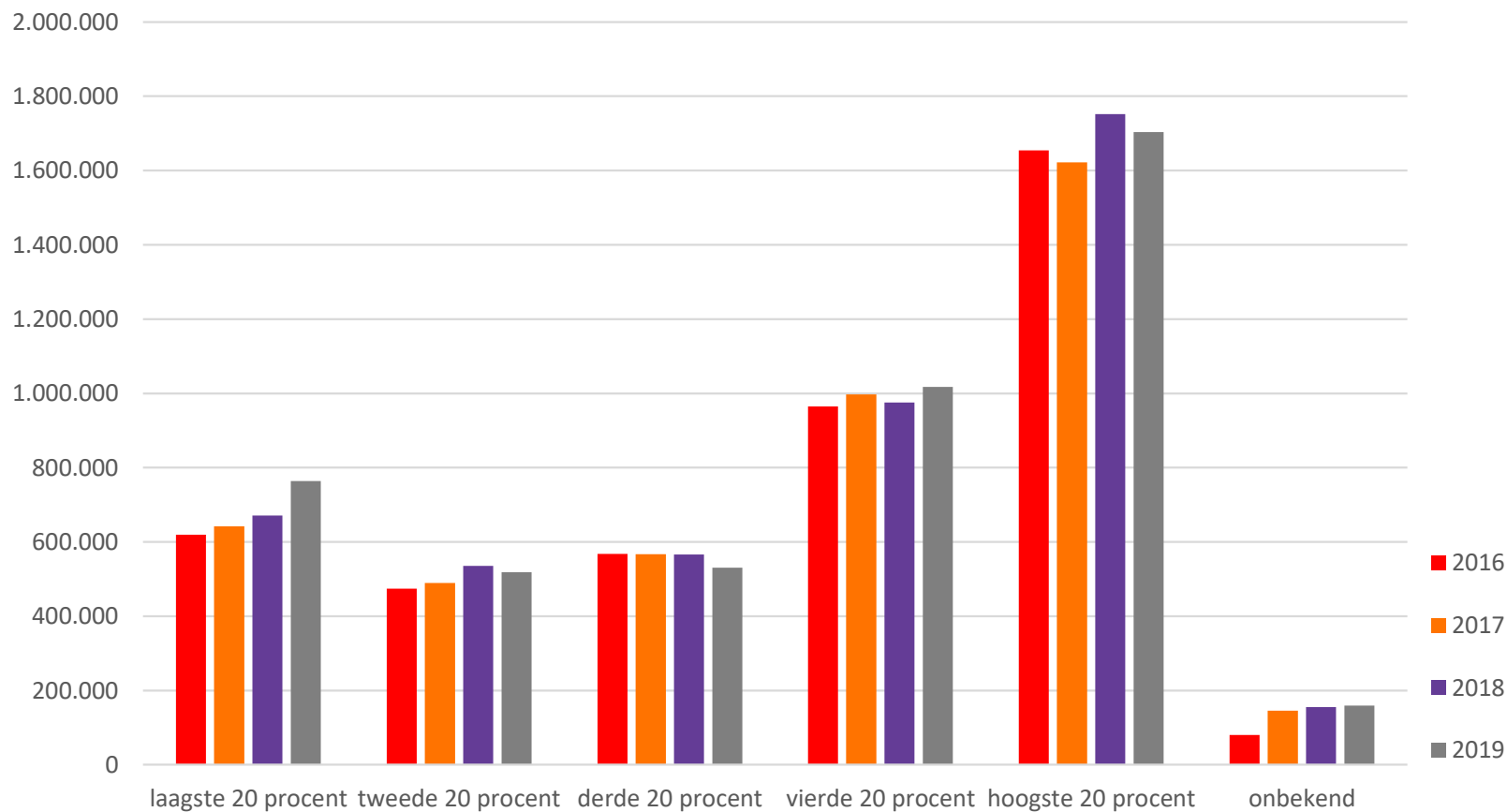
Aantal uren - inkomen (2019)

Analyse

In de figuur is de verdeling van het aantal uren kinderopvang naar 5 inkomensgroepen te zien. Bijna 60% van de uren kinderopvang is voor gezinnen die tot de 40% hoogste inkomensgroep behoren (4de 20% en hoogste 20%). Onder de uren BSO gastouders zien we relatief veel gezinnen uit de hogere inkomensgroepen. Onder de uren DO gastouders zien we daarentegen relatief vaak gezinnen uit de lagere inkomensgroepen.

Aantal uren - inkomen (trend)

Analyse

De afgelopen jaren zien we bij de laagste inkomensgroep een toename van het aantal uren, in 2019 zelfs een forse stijging. Bij de één na hoogste inkomensgroep is het aantal uren wisselend en sinds 2019 weer gestegen. Bij alle andere inkomensgroepen is sinds 2019 een (lichte) daling te zien in het aantal uren kinderopvang.

Huishoudens met recht op KOT per wijk

wijk	aantal hh met recht KOT			% van huishoudens (met kinderen 0 t/m 12 jaar)		
	2017*	2018**	2019***	2017	2018	2019
Binnenstad-Zuid	200	200	200	67%	100%	100%
Binnenstad-Noord	400	400	400	67%	67%	67%
Stationsdistrict	100	100	100	100%	100%	100%
Leiden-Noord	1.000	1.000	1.000	71%	71%	71%
Roodenburgerdistrict	1.500	1.500	1.500	83%	83%	83%
Bos- en Gasthuisdistrict	900	900	900	64%	69%	69%
Morsdistrict	600	600	600	75%	75%	75%
Boerhaavedistrict	200	200	200	67%	67%	67%
Merenwijkdistrict	1.000	1.000	1.000	77%	77%	77%
Stevenshofdistrict	700	700	700	88%	88%	88%
Totaal	6.500	6.600	6.600	74%	75%	73%

* peildatum 1-1-2018 (schatting)
 ** peildatum 31-12-2018
 *** peildatum 31-12-2019

Analyse

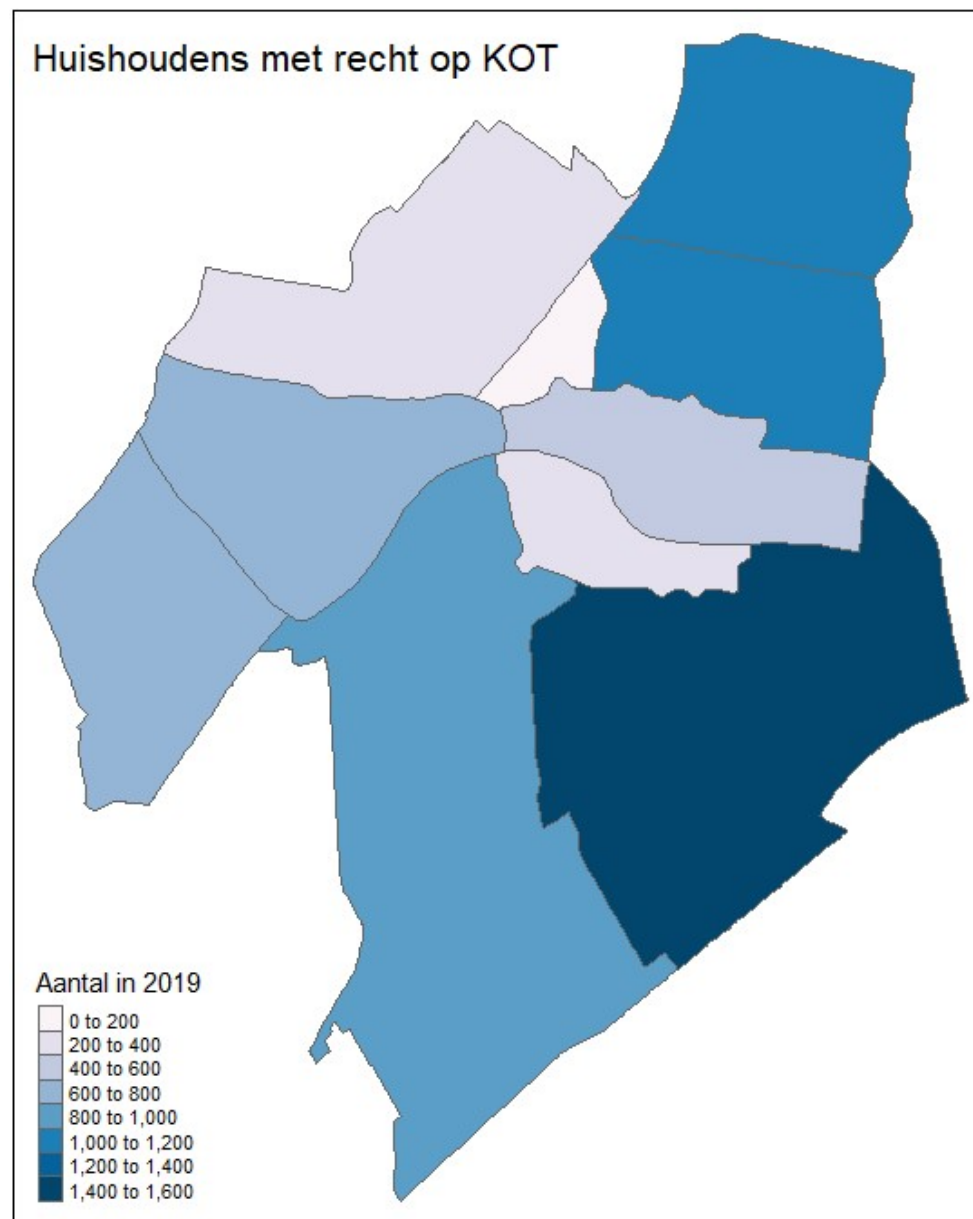
Op 31 december 2019 zijn er circa 6.600 huishoudens die recht hebben op Kinderopvangtoeslag (KOT). Dit is bijna driekwart van alle Leidse huishoudens met kinderen in de leeftijd van 0 t/m 12 jaar. Het is echter niet bekend hoeveel van deze 6.600 huishoudens hier ook daadwerkelijk gebruik van maken.

NB: de cijfers over het gebruik van kinderopvang (in pagina's hiervoor) en de cijfers over recht op KOT zijn niet met elkaar te vergelijken.

Huishoudens met recht op KOT per wijk (2019)

Analyse

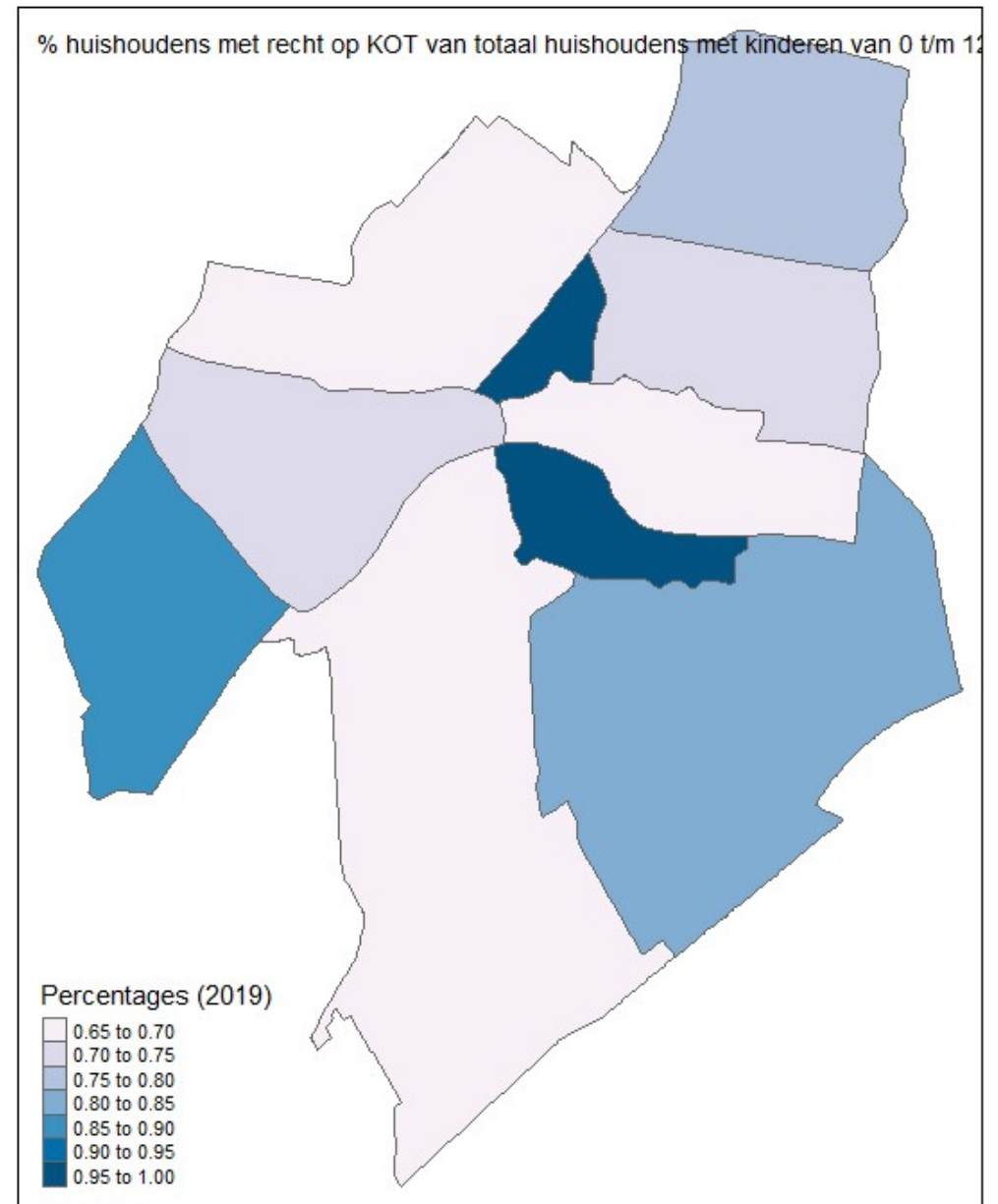
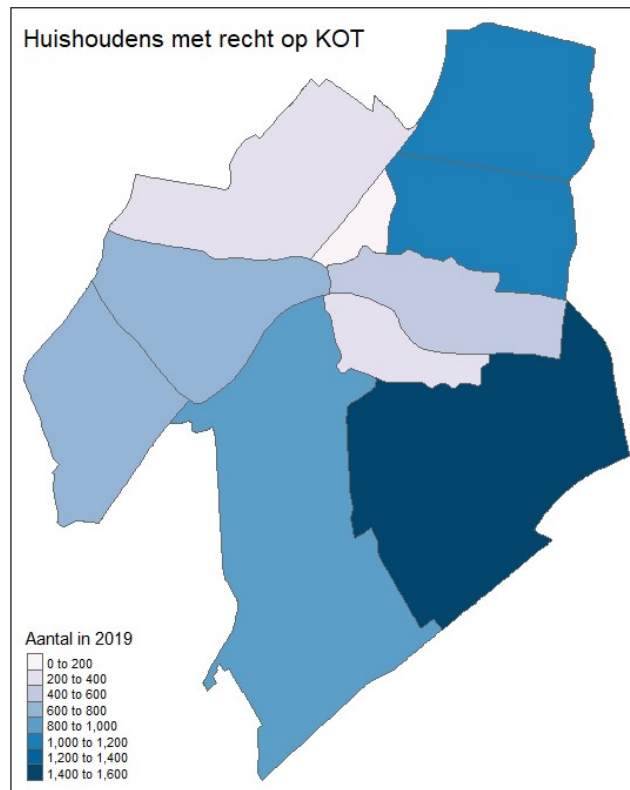
In het Roodenburgerdistrict wonen absoluut gezien de meeste huishoudens met recht op kinderopvangtoeslag. In het Stationsdistrict de minste (zie ook de tabel op de vorige pagina).

% huishoudens met recht op KOT per wijk (2019)

Analyse

Kijken we naar het aandeel huishoudens dat recht heeft op KOT op het totaal aantal huishoudens met kinderen van 0 t/m 12 jaar in de wijk, dan zien we dat dit percentage het hoogst is in het Stationsdistrict en in Binnenstad-Zuid. De huishoudens met kinderen in deze wijken hebben nagenoeg allemaal recht op KOT.

BIJLAGE: Indeling buurten en wijken van Leiden

0 Binnenstad-Zuid

- 00 Pieterswijk
- 01 Academiewijk
- 02 Levendaal-West
- 03 Levendaal-Oost

1 Binnenstad-Noord

- 10 De Camp
- 11 Marewijk
- 12 Pancras-West
- 13 Pancras-Oost
- 14 d'Oude Morsch
- 15 Noordvest
- 16 Havenwijk-Noord
- 17 Havenwijk-Zuid
- 18 Molenbuurt
- 19 De Waard

2 Stationsdistrict

- 20 Stationskwartier

5 Bos- en Gasthuisdistrict

- 50 Vreewijk
- 51 Haagweg-Noord
- 52 Gasthuiswijk
- 53 Fortuinwijk-Noord
- 54 Boshuizen
- 55 Oostvliet
- 56 Haagweg-Zuid
- 57 Fortuinwijk-Zuid

6 Morsdistrict

- 60 Transvaalbuurt
- 61 Lage Mors
- 62 Hoge Mors

3 Leiden-Noord

- 30 Groennoord
- 31 Noorderkwartier
- 32 De Kooi

4 Roodenburgerdistrict

- 40 Meerburg
- 41 Rijndijkbuurt
- 42 Professorenwijk-Oost
- 43 Burgermeesterswijk
- 44 Professorenwijk-West
- 45 Tuinstadwijk
- 46 Cronestein
- 47 Klein Cronestein
- 48 Roomburg
- 49 Waardeiland

7 Boerhaavedistrict

- 70 Pesthuiswijk
- 71 Houtkwartier
- 72 Raadsherenbuurt
- 73 Vogelwijk
- 74 Leeuwenhoek

8 Merenwijkdistrict

- 80 Slaaghwijk
- 81 Zijlwijk-Zuid
- 82 Zijlwijk-Noord
- 83 Merenwijk-Centrum
- 84 Leedewijk-Zuid
- 85 Leedewijk-Noord

9 Stevenshofdistrict

- 90 Schenkwijk
- 91 Kloosterhof
- 92 Dobbewijk-Noord
- 93 Dobbewijk-Zuid

